

ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД – СКЛАДОВА РОБОТИ ВЧИТЕЛЯ ХІМІЇ

Марія-Віра Савчин, професорка

кафедра природничо-математичної освіти

КЗ ЛОР “Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти”

Діяльнісний підхід напрям у сучасному навчанні, який спрямовується на переорієнтацію роботи вчителя в умовах становлення Нової української школи.

Діяльнісний підхід стосується не тільки початкової, а й середньої та вищої школи і складовою діяльності вчителів хімії. Він базується на активній продуктивній діяльності, де максимальну увагу приділяється навчально-пізнавальній роботі учнів. Вона скеровується на засвоєння учнями способів дослідження та мислення й використання їх на практиці.

Навчальний процес є завжди діяльним, бо його учасники включаються в різні види діяльності (пізнавальну, перетворювальну, ціннісно-орієнтаційну, комунікативну). Пізнавальна діяльність має за об'єкт вивчення природу, людину, суспільство. Тоді активність суб'єктів (того, хто пізнає і того, хто навчає) скеровується на об'єкт з метою його пізнання. Перетворювальна пов'язана з фізичним та духовним удосконалення людини та веде до створення реального чи ідеального у суспільстві й природі. Ціннісно-орієнтаційна надає інформацію про потреби людини й ступінь їх задоволення. Комунікативна – характеризується багатосуб'єктністю і проявляється у практичному взаємозв'язку між людьми.

Отже, діяльність поєднує людину зі світом та її духовним потенціалом, входженням у соціум. Одночасно природні явища та процеси вперше набувають свого виявлення тільки в рамках людської діяльності. Наприклад, велику різноманітність хімічних елементів і їх сполук, явищ, людина виявила не через просте спостереження, що відбувається в природі, а вивчаючи природні процеси у сфері своєї діяльності. Враховуючи значимість діяльнісного підходу, вчителю хімії необхідно скеровувати зусилля на формування системи дій, що трансформуються у міцні знання.

Реалізація діяльнісного підходу в навчанні хімії відбувається через виконання практичних завдань: розв'язування розрахункових задач різних видів та різними способами, виконання вправ практичного скерування, самостійне виконання учнівського експерименту та практичних робіт, домашнього експерименту, навчальних проєктів тощо. Така діяльність формує в учнів відповідні розумові дії: від найпростіших до складних. Це: аналіз (виокремлення частин предмета, явища); синтез (знаходження взаємозв'язків між частинами і об'єднання їх в єдине ціле); порівняння (виявлення подібних та відмінних ознак); узагальнення (групування речовин та явищ за видовими та родовими ознаками); класифікація (групування за спільними ознаками); систематизація (упорядкування цілих груп та класів речовин і класів) [1]. Учні навчаються висловлювати власні судження, розмірковувати, критично працювати з інформацією, гнучко, послідовно, широко та глибинно мислити. Такі розумові дії сприяють засвоєнню методів хімічної науки – проблемного, пошукового, дослідницького. Діяльнісний підхід є пріоритетним у формуванні компетентностей випускників сучасної школи.

1. <https://studfile.net/preview/5184466/page:15/>